

PREAMBULA

Etický kódex (ďalej len „etický kódex“) je zameraný na všetkých pedagogických zamestnancov Základnej školy Blatnica, č. 310, 038 15 Blatnica (ďalej len „škola“), ktorí sa zúčastňujú procesu výchovy a vzdelávania, zaradených do kategórie pedagogického zamerania učiteľ, vychovávateľ, pedagogický asistent, školský špeciálny pedagóg (ďalej len „pedagogický zamestnanec“).

Výkon pracovnej činnosti podľa § 6 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „pracovná činnosť“) má nespochybniteľný etický rozmer v podobe ochrany najvyšších ľudských hodnôt, dôstojnosti človeka a slobody na ceste za vzdelaním v duchu demokratických a kultúrnych princípov zakotvených v ústave a právnom systéme Slovenskej republiky a právnom poriadku Slovenskej republiky.

Každý učiteľ je morálnou a odbornou autoritou, ale aj pomocníkom a sprievodcom žiakov pri ich výchove a vzdelávaní, ich osobnostnom vývine. Morálne kvality učiteľa a schopnosť riešiť etické problémy predstavujú jeden z kľúčových atribútov úspešného výkonu pracovnej činnosti. Zmyslom etického kódexu je podporovať pozitívnu pracovnú motiváciu učiteľa vychovávať a vzdelávať žiakov ako osobnosti, ktoré si nájdu nielen uplatnenie na trhu práce, ale budú aj morálne vyspelými bytosťami so zvnútornenými etickými normami a hodnotami.

Etický kódex zaväzuje každého učiteľa, aby dbal na dôstojnosť svojho postavenia v škole, komunite a v spoločnosti. Cieľom etického kódexu je poskytnúť základný rámec správania sa pedagogického zamestnanca a obsahom kódexu sú základné morálne princípy, ktoré by mal pedagogický zamestnanec dodržiavať vo vzťahu k sebe, ku kolegom, k žiakom, k rodičom a k zákonným zástupcom (ďalej len „zákonný zástupca“) a k verejnosti. Akceptovanie etického kódexu učiteľom znamená prijatie osobného morálneho záväzku pri výkone pracovnej činnosti.

Poslaním všetkých zamestnancov Základnej školy Blatnica je chrániť najvyššie ľudské hodnoty, dôstojnosť človeka, viesť žiakov k úcte a poznaniu kultúrneho bohatstva aj iných národov. Škola je dielňou ľudskosti a úcty k životu a poslaním školy je vytvoriť žiakovi v škole takú atmosféru, aby bol šťastný, spokojný, rád sa vzdelával a mal podmienky na optimálny rozvoj celej svojej osobnosti.

Etický kódex má slúžiť ako zdroj pozitívnej pracovnej motivácie a prispievať k skvalitneniu náročnej pedagogickej práce.

ČLÁNOK 1

Poslanie a morálka pedagogického zamestnanca

1. Pedagogický zamestnanec má pri výkone svojej profesie základné práva a slobody zaručené Ústavou Slovenskej republiky bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie.
2. Poslaním pedagogického zamestnanca je vychovávať, vzdelávať, podieľať sa na formovaní osobnostných kvalít žiakov, učiť ich dôvere a úcte k človeku, schopnosti vážiť si slobodu, prijímať zodpovednosť a byť spravodlivým. Svojím konaním, správaním a odbornou činnosťou prispieva ku kultúre medziľudských vzťahov, k podpore morálnych spoločenských hodnôt a tradícií.
3. Morálnou povinnosťou pedagogického zamestnanca je v súlade s rešpektovaním názorovej plurality, demokracie a spoločenskej prospešnosti kriticky hodnotiť a eliminovať akékoľvek diskriminačné praktiky.
4. Pedagogický zamestnanec si je vedomý svojej spoločenskej zodpovednosti a dôležitosti výkonu pracovnej činnosti. Uvedomuje si, že procesy výchovy a vzdelávania sa prejavujú vo vzdelanostnej a morálnej úrovni žiakov a výrazne ovplyvňujú aj budúcnosť celej spoločnosti.
5. Pedagogický zamestnanec sa správa v súlade s právnymi predpismi a ďalšími predpismi súvisiacimi s výkonom jeho pracovnej činnosti. Aktívne sa podieľa na kultivovaní a skvalitňovaní verejného života.
6. Zamestnanec je plní svoje úlohy čestne, svedomito a zodpovedne v zhode s poslaním školy. Výkon svojej práce spája s maximálnou mierou slušnosti, rešpektu, porozumenia a ochoty. Voči verejnosti vystupuje zdvorilo a s úctou, nie je však povinný znášať vulgárne prejavy a urážky a jednať s osobami, ktoré nedodržiavajú základné pravidlá slušného správania.

ČLÁNOK 2

Vzťah pedagogického zamestnanca k sebe samému a k výkonu pracovnej činnosti

Pedagogický zamestnanec:

- a) na základe sebazoznania, etického zmýšľania a konania rozvíja svoju osobnú identitu a morálnu integritu, čo je predpokladom jeho plnohodnotnej profesijnej realizácie a tým sa stáva vzorom pre žiakov a spoločnosť,
- b) pri výkone pracovnej činnosti disponuje slobodou voľby, ale zároveň aj zodpovednosťou v zmysle etického pôsobenia. Je vzorom pre žiaka a jeho postoje, empatia, cit pre spravodlivosť formujú jedincov a má výrazný vplyv na súčasnú aj budúcu kultúru, hodnoty a stav spoločnosti,
- c) spája svoju profesionalitu so stotožnením sa s vykonávanou pracovnou činnosťou a prejavovaním úsilia byť morálnou a odbornou autoritou,
- d) z hľadiska celoživotného vzdelávania kultivuje svoju osobnosť, pracuje na svojom rozvoji, zodpovedá za vlastné vzdelávanie a aktívne získava najnovšie informácie a poznatky zo

- svojho oboru, vie správnym spôsobom odovzdávať vedomosti a zručnosti vo výchovno-vzdelávacom procese,
- e) usiluje sa o kolegiálnu spoluprácu v pracovnom prostredí (pravdivo informuje verejnosť o výchovno-vzdelávacom procese školy) podieľa sa na utváraní spolupracujúceho spoločenstva, vytvára atmosféru vzájomnej dôvery, úcty, rešpektu a tolerancie,
 - f) je pri výkone pracovnej činnosti nositeľom ľudskosti, empatie, kompetentnosti, v hodnotiacom prístupe je objektívny a spravodlivý; v sociálnych a profesijných vzťahoch je otvorený a úprimný; pri osobných stretnutiach dodržiava princípy etickej komunikácie,
 - g) pedagogický zamestnanec dbá na dodržiavanie pracovného, organizačného a vnútorného poriadku školy, rešpektuje prijaté smernice, nariadenia a vnútorné predpisy školy, sám sa tvorivo a konštruktívne podieľa na ich tvorbe, zodpovedne a načas si plní svoje pracovné povinnosti.

ČLÁNOK 3

Vzťah pedagogického zamestnanca k žiakom a k zákonným zástupcom

Pedagogický zamestnanec:

- a) rešpektuje rovnako všetkých žiakov, ich zákonných zástupcov a zástupcov zariadenia, bez ohľadu na ich pohlavie, náboženské vyznanie alebo vieru, rasu, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie, vek, sexuálnu orientáciu, manželský stav a rodinný stav, farbu pleti, jazyk, politické alebo iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie alebo bez ohľadu na to, či ide o oznamovateľa kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti,
- b) dbá o dobro žiakov, kladie dôraz na starostlivosť o ich duševné zdravie a fyzické zdravie, sociálne spôsobilosti a morálne schopnosti,
- c) rešpektuje osobitosť každého žiaka a prihliada na jeho špecifické výchovno-vzdelávacie potreby, dbá o komplexný rozvoj osobnosti každého žiaka a uplatňuje individuálny prístup,
- d) vykonáva pracovnú činnosť kompetentne, zodpovedne, zdvorilo, trpezlivo, primerane veku žiakov a v súlade s právnymi predpismi a vnútornými predpismi súvisiacimi s výkonom jeho pracovnej činnosti;
- e) spoluvytvára na pracovisku pokojné prostredie a tvorivú atmosféru, v ktorej sa žiaci budú cítiť bezpečne a budú sa radi vzdelávať,
- f) pomáha žiakom zaujať etické postoje, vedie ich ku kritickému mysleniu, ktoré vychádza z rešpektovania ľudskej dôstojnosti, formuje ich svedomie a vedie ich k správne a zodpovedne prežívaniu slobody a zodpovednosti za svoje skutky, umožňuje im vyjadriť svoje názory,
- g) pri výkone pracovnej činnosti aktívne chráni žiakov pred všetkými formami sociálno-patologických javov, ktoré narúšajú sebaúctu žiaka a integritu jeho osobnosti,
- h) spolupracuje so zákonnými zástupcami, zástupcami zariadenia a pravdivo ich informuje o dosiahnutých výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiakov a ich vývine alebo o výsledkoch pri poskytovaní odbornej starostlivosti;

- i) usiluje sa vzbudiť záujem zákonných zástupcov ako aj verejnosti o prácu a smerovanie školy v snahe zabezpečiť čo najlepšie podmienky pre každého žiaka,
- j) citlivo vníma kultúrno-výchovné pozadie rodinného prostredia každého žiaka, hodnotovú orientáciu a vzdelanie zákonných zástupcov, zástupcov zariadenia, životný štýl rodiny tak, aby komunikácia medzi rodinou a školou viedla k vytváraniu pozitívnych postojov žiaka k sebe samému, vzdelaniu, práci a k životu,
- k) pravdivo a pravidelne informuje zákonných zástupcov žiakov o výchovno – vzdelávacích výsledkoch žiaka, rešpektuje úlohu a zodpovednosť rodičov za výchovu vlastných detí, citlivo navrhuje a spoločne s nimi hľadá jednotný výchovný postup smerujúci ku komplexnému a pozitívnemu rozvoju osobnosti žiaka,
- l) informácie ktoré získava pri svojej práci o rodinách a žiakoch považuje za mimoriadne dôverné, dodržiava zásady mlčanlivosti a zaobchádza s nimi zodpovedne, chráni osobnú dôstojnosť žiakov i členov ich rodín.

ČLÁNOK 4

Vzťah pedagogického zamestnanca ku kolegom, k žiakom ku škole a k verejnosti

Pedagogický zamestnanec:

- a) akceptuje potrebu tímovej práce vo výchove a vzdelávaní ako prirodzený rámec svojho profesionálneho pôsobenia,
- b) pri napĺňaní svojich cieľov dbá na stratégie a zámery školy,
- c) o vzniknutých problémoch otvorene komunikuje, aktívne hľadá riešenia a neprenáša zodpovednosť za svoje zlyhanie na ostatných kolegov alebo na zamestnávateľa,
- d) rešpektuje psychickú autonómiu a fyzickú autonómiu a jedinečnosť svojich kolegov pri výkone pracovnej činnosti,
- e) aplikuje svoje kompetencie v rámci základných etických princípov, pravidiel v oblasti vzťahov s rodinami žiakov, vedúcimi pedagogickými zamestnancami, kontrolnými orgánmi a so zamestnancami spolupracujúcich inštitúcií podieľajúcich sa na výchove a vzdelávaní žiakov,
- f) zaujíma sa o dianie v škole a aktívne sa podieľa na činnostiach v rámci realizácie výchovy a vzdelávania a chodu školy,
- g) dokáže svoje pracovné postupy objasniť, zdôvodniť a niešť za ne zodpovednosť,
- h) chráni česť, dôstojnosť a súkromie seba samého, kolegov, žiakov, zákonných zástupcov a zástupcov zariadení; obozretne nakladá s dôvernými informáciami; nepoužije ich neoprávnene, v neprospech alebo na znevýhodnenie človeka či organizácie, ktorej sa priamo alebo nepriamo týkajú,
- i) svoje postavenie nevyužíva na manipuláciu a na osobný prospech,
- j) odmieta všetky formy diskriminácie alebo správania, ktoré by spôsobilo ujmu druhým,

- k) je si vedomý toho, že neetické správanie je neprijateľné nielen u neho samého, ale aj u jeho kolegov; také konanie neignoruje, netoleruje a zákonnými prostriedkami podniká aktívne kroky k jeho náprave,
- l) vníma proces začleňovania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do bežného života ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, pri tom spolupracuje a komunikuje s príslušnými organizáciami,
- m) aktívne, profesionálne a empaticky vstupuje do procesov tvorby klímy v škole tak, aby sa etablovala ako otvorený a bezpečný priestor vrátane komunikácie s mimoškolskými organizáciami, ako aj s verejnosťou.

ČLÁNOK 5

Spoločné a záverečné ustanovenia

1. Výkon učiteľského povolania je službou verejnosti. Etický kódex je záväzná norma správania sa pre každého pedagogického Základnej školy Blatnica, č. 310, 038 15 Blatnica.
2. Zamestnávateľ vytvára zamestnancom dôstojné podmienky pre riadny výkon ich pracovných povinností. Je povinný oboznámiť s etickým kódexom všetkých pedagogických zamestnancov ZŠ Blatnica.
3. Zamestnanec chráni majetok školy pred poškodením, zneužitím a zničením. Zverené prostriedky využíva čo najefektívnejšie, v súlade s účelom, na ktorý boli určené a nezneužíva ich na dosiahnutie osobného prospechu.

ZÁVER

Medzi hlavné piliere kvalitného učiteľa patria nielen kvalifikačné, ale hlavne charakterové a morálne vlastnosti. Z týchto charakterových a morálnych vlastností vyplýva pre učiteľa vysoká miera zodpovednosti najmä voči žiakom, rodičom, kolegom a v neposlednej miere aj voči sebe samému. K ďalším dôležitým pilierom učiteľa patria predovšetkým vzdelanie, aktívny prístup k celoživotnému vzdelávaniu, vzťah k pracovným povinnostiam a vzťah k žiakom.

Etický kódex pedagogických pracovníkov ZŠ Blatnica bol prerokovaný v pedagogickej rade dňa 3.9.2021, nadobúda účinnosť 6.9.2021 a bude zverejnený na webovej stránke školy.

V Blatnici dňa 3. 9. 2021

Mgr. Vlasta Sekerková
riaditeľka školy